

Minnesanteckningar förda vid Cocker spanielklubbens avelskonferens den 3 och 4 februari 2007

Konferensen genomfördes på hotell Scandic i Södertälje. Ca 70 medlemmar deltog (deltagarlista - bilaga 1).

Moderator för konferensen: Hans Forsell, sekreterare: Carina Stääv

Lördag 3 februari

Theres Johansson och Anneli Sundkvist, båda Cocker spanielklubbens avelskommitté (CSK/AK), hälsade välkomna. Hans Forsell inledde med ordningsfrågor och med att tacka CSK:s styrelse för att ha gjort konferensen möjlig. Därefter presenterades SSRK:s avelsansvariga Helena Hellström som också deltog i konferensen.

Maria Müllersdorf och Anneli Sundkvist, båda CSK/RAS: *RAS för Cocker spaniel*

CSK:s pågående RAS-arbete presenterades. Eftersom huvuddokumentet (se www.cockerklubben.com) är omfattande har man gjort en sammanfattning. Denna innehåller de mest väsentliga delarna av arbetet tillsammans med avelsmål och de strategier som föreslås för att uppnå målen. I huvuddokumentet finns således mer detaljerad information. RAS är uppdelat i sex underkapitel: Historik, Hälsa, Genetisk variation, Exteriör, Mentalitet och Jakt. Nedan följer utdrag ur presentationen av hälsokapitlet:

En studie, omfattande de 373 individer som HD-röntgats t.o.m. november 2006, har gjorts. Ett statistiskt säkerställt samband mellan resultat och undersökningsmånad fanns. 14.1% av rasen har HD.

När det gäller ögonsjukdomar är en osäkerhetsfaktor att hälsoprogrammet för PRA står inför en förändring p.g.a. de nya DNA-testerna som nu finns tillgängliga.

Under 2006 har det kommit till klubbens kännedom att FN och PNP är två olika sjukdomar. Det finns 21 registrerade fall av PNP i Sverige. Problem med registreringsrutinerna av PNP-fall finns. Alla veterinärer känner inte heller till det befintliga bevakningsprogrammet.

Cocker har enligt den i samband med RAS-arbetet utskickade hälsoenkäten generellt sett god hälsa. Problem med ögon, öron och svampinfektioner är delvis skötselrelaterat.

Lena Pelander, SLU: *Njurar och njurproblem. Med fokus på Cocker spaniel*

Lena Pelander inledde med att reda ut skillnaderna mellan njursjukdomarna FN (Familjär Nefrit) och PNP (Progressiv Nefropati). Båda är samlingsnamn. Familjär nefrit (FN) kallas även HN (Hereditary Nephropaty) vilket betyder ärftlig njursjukdom. Progressiv Nefropati (PNP) betyder fortskridande njursjukdom. Denna sjukdom bör numera kallas **Renal Dysplasi** (ren = njure, dysplasi = cellförändring).

Först gicks den friska njuren och dess funktion igenom. Nefron är den funktionella enheten i njuren. En frisk njure har cirka 1 miljon nefron, En hund med njursvikt har cirka 50000 nefron.

FN innebär att basalmembranet i glomeruli saknar vissa byggstenar. Läckage av protein är ett tidigt symptom. Glomeruliär omvandlas till bindväv. Ärrbildningen sprider sig i njuren vilket förorsakar njursvikt.

Ett djur med Renal Dysplasi föds med underutvecklade glomeruli och tubuli. Sjukdomen är känd hos flera raser, t.ex. dvärgschnauzer, golden retriever, shih-tzu och boxer och cocker spaniel.

Tidiga symptom på FN: tidigt proteinuri, därefter dricker och kissar djuret mycket. Urinen är vattenliknande. Senare kan man iakttaga slöhet, dålig tillväxt, dålig aptit och kräkningar. Första tecknen på sjukdom brukar komma vid 5-8månaders ålder.

Njurbiopsi och undersökning med elektronmikroskop har varit det enda sättet att diagnostisera FN, men gentest har nu utvecklats i USA. En genetiskt normal hund har inget anlag för sjukdomen. Anlagsbärare (som själva är kliniskt friska) har en frisk och en sjuk gen och ett affekterat djur har den sjuka genen i dubbel uppsättning. Arvsgången är recessiv.

Gentestet för FN är helt nytt för veterinärer. Det franska laboratoriet Antagene (www.antagene.com) har fått den europeiska licensen.

Sammanfattning: FN och Renal Dysplasi, även benämnd PNP är olika sjukdomar. Vid FN förstörs njurens filter. Gentest kan hjälpa till i avelsarbetet.

Curt Blixt: MH - Redskap för att bevara rastypiskt temperament?

En video med MH-beskrivningens tio moment visades. Lägsta ålder för MH är 12 månader. MH är baserat på att människa och hund arbetar tillsammans. MH är en beskrivning utan generell värdering. Önskeprofilen är olika för olika raser.

Vilka arbetsuppgifter har rasen använts till?

- * Arbetat ensam eller tillsammans med människa
- * Arbetat med en eller flera förare
- * Haft larmande eller vaktande funktion

Information om en ras kan ange:

- * Hur rasen har varit
- * Hur rasen är
- * Hur rasen borde vara

Det viktigaste att mäta är hur samhällsinriktad hunden är dvs:

- * Socialitet
- * Rädsla ,
- * Aggression
- * Aktivitetesbehov

Klubbarna bestämmer själva över vad som är bra eller dåligt beroende på ras. Curt Blixt medförde beskrivningsprotokoll för 38 cocker spaniel.

Föreläsaren informerade om att SBK har en hög arbetsbelastning och sannolikt inte kommer att ha möjlighet att testa alla raser. Därför har SBK tagit ett beslut på att inbjuda klubbarna att skriva avtal om samarbete. Man kommer också att revidera MH-testet. Slutprodukten beräknas att vara färdig om fem år.

Anette Erlandsson, Springerklubben: Förslag till grundprov för spaniel – ett sätt att förvalta spanieltemperament?

Anette Erlandsson påtalade risken att exteriöravlade cocker spaniels tappar jaktegenskaperna. Det finns mycket lite information när det gäller jaktegenskaper då hundarna inte provas. Jaktcockern dominerar jaktproven och har hög andel förstapris. Grundprov för spaniels är under utarbetande och kan medföra att fler icke-jägare kommer att pröva sina hundar jaktligt.

Grundprovets grundklass (kvalitetsbedömning) består av två arbetsmoment: fältarbete och vattenarbete. Tävlingsklassen består endast av fältarbete även om en del av apportioneringsarbetet kan förläggas till vatten.

Grundprovets fältarbete skall i möjligaste mån efterlikna jakt över spaniel med den avgörande skillnaden att vilt inte fälls. Terrängen skall vara väl lämpad för spanieljakt och får gärna hålla en god tillgång på fältvilt. Varje hund skall till största delen provas på markavsnitt som ej utnyttjats för tidigare startande hund. En eller två skyttar skall följa det prövande ekipaget precis som på fältprov.

Hundarna bedöms för sitt fält- och för sitt apportioneringsarbete. Allt apportioneringsarbete skall föregås av att skott avlossas på ett sätt som simulerar normala jaktsituationer (se www.ssrk.se).

Anette Erlandsson menade att om rasens mentalitet skall behållas i samma goda skick eller förbättras, behövs mentalbeskrivning och funktionsprov (grundprov). Dessa verktyg ger också kunskaper om den individuella hunden till ägaren. Detta kan vara till hjälp vid träning och i vardagen.

Gruppdiskussion – Det rastypiska temperamentet.

Diskussionsfrågor:

1. Vad är ett rastypiskt cockertemperament?
2. Är MH ett användbart instrument för att utvärdera cockertemperament? Hur?
3. Kommer det nya grundprovet att bli ett användbart instrument för att utvärdera cockertemperamentet

Redovisning av gruppernas resultat

Konferensdeltagarna var indelade i sammanlagt åtta grupper. Gruppernas diskussioner redovisades muntligt och på blädderblock. Nedan följer en sammanfattning av huvuddragen.

1. Vad är ett rastypiskt cockertemperament?

Samtliga grupper nämnde glädje som ett för cockern utmärkande drag. Att hundarna skall vara samarbetsvilliga och ha *will to please*. Envishet, tillgivenhet samt att hunden var livlig och framåt återkom också flera gånger. Cockern skall vara trygg och orädd.

2. Är MH ett användbart instrument för att utvärdera cockertemperament? Hur?

Sju grupper menade att MH i någon form kan användas. Nästan alla ansåg dock att beskrivningen borde ras-anpassas. Exempel på detta var att lek skulle bedömas utan kamp samt att föraren skulle tillåtas sända iväg hunden i jaktmomentet. Den åttonde gruppen menade att MH inte behövdes och om det skulle användas skulle det omarbetas i grunden.

3. Kommer det nya grundprovet att bli ett användbart instrument för att utvärdera cockertemperamentet

Majoriteten av grupperna tyckte att grundprovet var en välkommen och rolig aktivitet som skulle passa bra för att utvärdera de jaktliga egenskaperna och rasens arbetsbakgrund – men inte för att utvärdera temperamentet som helhet. Flera grupper ville på sikt se grundprovet som arbetsmerit för INTUCH. Det diskuterades om skilda klasser för ”standard-” respektive jaktcockrar. Två grupper menade att grundprovet kan vara värdefullt även som temperamentsutvärdering, men det är då viktigt dels att ett stort antal hundar kommer till start, dels att domarna är väl förtrogna med rasens sätt att arbeta.

Maria Müllersdorf, CSK/RAS: RAS: Har något framkommit under dagen som förändrar läget?

Slutsats: Fler studier med fokus på mentalitet behövs. MH ännu ej utvärderat på de 103 beskrivna individerna. Önskvärt är att en grupp bildas för att arbeta med dessa frågor. SSRK har avtal med SBK klart. För att få ökad kunskap om hur cockerägare ser på temperament och mentalitet delades en enkät ut (bilaga 2).

Det är viktigt att förankra RAS bland klubbens medlemmar via hemsida, avelskonferenser samt årsmöten. Uppfödare skall vara väl förtrogna med innehållet i RAS enligt SKK.

Klubbstyrelsen har ansvar.

Hans Forsell hade en snabb genomgång av söndagens aktiviteter. Efter detta väntade middag och samkväm.

Söndag 4 februari

Helena Hellström, avelsansvarig, SSRK

Helena Hellström påtalade att hela styrelsen är ansvariga för avelsfrågor. Styrelsefunktionärernas roll har förändrats mycket rörande bland annat genetik. Det ställer höga kunskapskrav på uppfödare och funktionärer.

SSRK planerar en avelsrådskonferens i höst för avelsfunktionärer och andra intresserade. Helena Hellström gav också CSK en eloge för det lysande initiativ de tagit i och med denna konferens. Som avslutning presenterade hon SSRK:s avelskommitté som består av: Cilla Hamfelt (mentala frågor), Lena Hägglund, Maria Müllersdorf, Lotta Olsson och Ingrid Roslund (historia).

Anneli Sundkvist, CSK/AK: *Cockerns färger*

SKK:s registreringsavdelning har problem med färgkombinationerna i databasen. Varianterna bör begränsas. Vilka färgvarianter som är godkända måste styrelsen utreda. Anneli Sundkvist menade att en hund skall färgnamnges enligt sin genetiska färg (d.v.s. den som syns, dolda anlag tas här ej hänsyn till). Texten (bilaga 3) är tagen från Anneli Sundkvist hemsida vilket författaren har godkänt.

Lennart Garmer, Djursjukhuset Albano: *Viktiga ögonsjukdomar hos cocker spaniel*

I samband med Lennart Garmers föreläsning cirkulerades ett ännu ej färdigt förslag till ögonpolicy. Detta var framtaget av CSK/AK.

Enligt SKK Avelsdata finns ögon diagnoser för 3255 hundar födda 1990-2005. Samma hund kan ha flera diagnoser. Dessa fördelar sig enligt följande:

Utan anmärkning 2982 st (92%)
PRA 24 st (0,7%)
Retinopati 12 st
RPED (Central PRA) = 0
Katarakt, total = 17. Katarakt BP =13 st
Katarakt, främre Y-söm 22 st
Katarakt, ÖP = 95 st (2,9 %)
Katarakt ej ärftlig = 63 st (1,9 %)
Retinal dysplasi (RD) = 8
Näthinneveck = 4
Persisterande Puppilmembran (PPM) = 8
Corneadystrofi = 1
Entropion = 0
Ektropion = 0

Lennart Garmer menade att 92 % friska individer är bra.

Entropion är ärftligt. Hundar med denna diagnos skall ej gå i avel.

När det gäller Neonatal konjunktivit är det viktigt att vara noga med att se till att valpens ögon öppnas. Om inte detta görs blir valpen blind. Corneadystrofi är ej vanligt på cocker spaniel.

Persisterande puppilmembran (PPM) iris till iris kommer tidigt ser ut som spindelnät fäster i hornhinnan och grumlar linsen. Detta är en utvecklingsstörning. PPM iris till cornea går från iris till lins. Pigment på främre linskanter är vanligt på cocker spaniel det är ärftligt men inte farligt för synen. Blå/grå lins är en normal åldersförändring, näthinnsans funktion blir sämre med åren.

Klassifikation av katarakter i SKK:s hälsoprogram:

1 Total katarakt: Hunden blir blind (ej i avel), ibland före ett års ålder. Total katarakt som utvecklas i senare ålder kan vara en bieffekt av PRA. Om så inte är fallet utan näthinna är frisk kan total katarakt opereras. Sjukdomen är ovanlig men finns hos cocker spaniel.

2 Bakre polkatarakt: Dominant men penetrant. Kan utvecklas till total katarakt (ej i avel).

3 Främre Y-sömskatarakt: Om två individer med denna katarakt paras får 15 – 20 % av valparna katarakten. Om en av föräldrarna har det är motsvarande utfall hos avkomma 10 – 12 %.

4 Övrig partiell katarakt: Omfattar olika förändringar som inte sorterar in under ovanstående. Katarakt ÖP bör kontrolleras igen efter 6-12 månader.

Partiell katarakt kan komma när som helst men drabbar mest äldre hundar stör inte synen i nämnvärd omfattning.

Retinal Dysplasi (RD)

Medfödd missbildning av olika grad:

*Näthinneveck, kan försvinna.

*Multifokal RD flera veck, lokal näthinneavlossning 8 fall av 3000 ögonlysta.

*Geografisk RD kan se ut som en karta. Golden och labrador med detta tas ur avel, Amerikansk Cocker Cirkel rekommenderar att sådan hund bör tas ur avel.

Retinalpigmentepiteldystrofi = RPED

Den troliga orsaken är brist på E-vitamin eller andra oxidanter. Ärftlig disposition finns.

RPED förekom i hög frekvens hos labrador, border collie och briard i Storbritannien på 1960-80-talen. Sjukdomen har i stort sett försvunnit trolig orsak är bättre foder. RPED finns representerat i en svensk familj cocker spaniel (1989).

Progressiv retinal atrofi (PRA)

PRA är samlingsnamn för ärftliga sjukdomar där näthinna förtvinar och hunden blir blind. Minst tio typer av PRA är för närvarande kända. Sjukdomen förekommer hos många

hundraser och börjar ofta med sämre mörkerseende. Debutåldern har viss spännvidd. Noterbart är att det finns infektioner som liknar PRA.

Undersökningsmetoder för PRA

Oftalmoskopi: Enkel undersökning, men ofta sen diagnos. Anlagsbärare kan inte upptäckas.

ERG: Tidig diagnos. Dyr narkos behövs, anlagsbärare kan inte upptäckas.

DNA-test: Mycket tidig diagnos, anlagsbärare upptäcks. Genspecifik och relativt dyr.

Resultat av DNA-tester, OptiGen 2007:

Ungefär 200 cockrar har testats i Sverige. Av dessa är 54 % normala (att jämföras med 48 % "worldwide"), 34 % anlagsbärare (42 % "worldwide") och 12 % kommer att utveckla sjukdomen (10 % i "worldwide").

En sambandsanalys av färggrupp (enfärgat eller brokigt) och sjukdomens debutålder visar att färggruppen inte har betydelse att döma av det undersökta materialet (svenska PRA-fall från CSK:s PRA-lista).

Mutationspecifikt DNA-test som hjälpmedel i aveln

Fördelar:

- * Säker metod för den mutation testet avser (men bara för den).
- * Identifierar såväl den hund som kommer att få PRA som anlagsbärare.
- * Gör det möjligt att använda anlagsbärare i avel (paras med testad fri hund)
- * Provet kan tas redan på valpen.

Nackdelar:

- * Gäller bara för den mutation testet är utvecklat för.
- * Relativt dyr.

Möjliga problem om DNA-testet används i avelsarbetet:

I rasen finns en eller flera andra mutationer som orsakar PRA. Felaktig härstamning kan orsaka särskilt allvarliga konsekvenser om hundarna förklaras hereditärt fria.

SKK/AK har därför beslutat att DNA-testa alla nya fall av PRA i de raser som har central registrering av DNA-resultat.

CSK/AK informerade om att en presentation av enkätundersökningen finns på CSK:s hemsida.

Anna Bentz, LRK/AK: Förändringen av hälsoprogram avseende PRA för labrador retriever

Anna Bentz föreläste om LRK:s tillvägagångssätt för att ändra sitt hälsoprogram för PRA. Klubben har infört central registrering av DNA-tester. När den genspecifika testen kom öppnades vägen för ett nytt hälsoprogram. Man började arbetet med att upprätta ett centralt register över testade hundar och ansökte också om tillfällig lättnad i det befintliga hälsoprogrammet från 2006. På hemsidan upprättades ett PRA-forum. Såväl hemsidan som klubbtidningen har använts för att kontinuerligt informera om läget. Det färdiga förslaget på nytt hälsoprogram presenteras på Labradorfullmäktige 2007.

Viktiga diskussionsfrågor har varit:

Hur hanterar man inofficiella resultat?

Hur behandlar man registrering av tidigare resultat?

Hur göra med registrering av hereditärt fria hundar?

Hur behandlar man utländska hundars testresultat?

Hur ökar man viljan att testa fler hundar? Här var en åtgärd från LRK:s sida att sponsrade de hundra första testade hundarna.

Generellt har klubben gjort en stor satsning på information. Valphänvisningen används som styrmedel och här har information rörande gentesterna av de aktuella avelsdjuren tillförts.

LRK:s förslag

* Frivillig DNA-test.

* Anlagsbärande djur får användas i avel med enbart med genom DNA-test friförklarade djur.

* Inga affekterade djur får användas i avel (användandet av sådana strider också mot SKK:s grundregler).

* Hundar kan förklaras hereditärt fria. Med detta avses avkomma till två DNA-testade fria föräldrar.

Att låta DNA-testen vara frivillig innebär flera fördelar, t.ex. att man därmed tydligare lägger ut avelsansvaret på klubb- och uppfödarnivå. Det finns också potentiella problem med att låta testen vara frivillig. Anna Bentz menade att det är viktigt att följa upp arbetet så att de uppsatta målen rörande testningsfrekvensen uppnås. Man riskerar annars att få sämre kontroll över avelsdjuren. Frivilligt hälsoprogram ställer också stora krav på klubben och uppfödarna.

För att ha situationen under kontroll har LRK satsat mycket på information. Man planerar årliga utvärderingar av hur många hundar som testas och skall kontrollera hur många anlagsbärare som används. Avkomma efter DNA-testade anlagsbärare bör alltid testas innan den används i avel.

Obligatorisk ögonlysning är kopplat till hälsoprogram mot PRA, varför kravet på ögonlysning för registrering försvinner. På LRK:s valphänvisning finns det kvar. Ca 20% av labradoreorna är anlagsbärare för prcd-PRA.

Gruppdiskussion FN, PNP, PRA och gentester.

Grupperna diskuterade hälsofrågor efter eget val och presenterade diskussionen muntligt och på blädderblock. Därefter följde en paneldiskussion. I panelen satt Anna Bentz, Anette Erlandsson, Monica Forsander (CSK/HS), Lennart Garmer och Theres Johansson (CSK/AK).

Sammanfattning av grupppresentationerna och den efterföljande diskussionen

I frågan om DNA-tester hade en grupp så olika åsikter att det inte var möjligt att presentera en gemensam ståndpunkt. Övriga sju grupper uttryckte generellt en positiv attityd till DNA-tester, men flera lyfte fram att frivillighet var viktigt. Ett par grupper menade att kravet på ögonlysning för registrering skulle kvarstå även om man började använda DNA-tester för PRA i högre grad. Dock ifrågasatte en grupp om man då måste lysa varje år utan föreslog istället att intyget skulle gälla i två år. Flera grupper menade att DNA-testerna var en mycket bra metod för att hitta anlagsbärare. Det ansågs också viktigt att informera om att dessa anlagsbärare var friska hundar.

I den efterföljande diskussionen framfördes också synpunkten att DNA-tester rätt använda kan användas för att bredda avelsbasen då kända anlagsbärare kan användas utan risk att affekterade djur föds. Det poängterades att det var mycket viktigt att verkligen använda anlagsbärarna, men på ett klokt sätt.

Rörande Renal Dysplasi/PNP framfördes behovet av mer information inom klubben och till veterinärkåren för att förbättra rutinerna. Forskning för att få fram ett gentest efterlystes.

Även rörande DNA-testerna ansågs informationsbehovet vara stort. Lämpliga fora som nämndes var Cockertidningen och hemsidan. Det ansågs av flera grupper önskvärt att klubben för ett eget register över DNA-testade djur, t.ex. på hemsidan.

Mot bakgrund av den studie av HD som utförts i samband med RAS föreslog en grupp att kravet på känd HD-status för registrering skulle tas bort. En annan grupp menade att man skulle "acceptera" hundar med HD grad C i aveln och verka för att rasen skulle ha en och samma avläsare. I den efterföljande diskussionen höjdes ytterligare kritiska röster rörande säkerheten i det nuvarande systemet för HD-grad.

Flera grupper påpekade att det generellt var viktigt att man såg till helheten. Det allra viktigaste var kanske ändå mentalitet och detta kan vara en allt för vanligt förekommande orsak till att hundar avlivas. Mentalitet som tema för en konferens togs upp som ett förslag. Även i den efterföljande diskussionen togs temperament och mentalitet upp som frågor som måste prioriteras. Andra områden att fokusera på som framkommit i gruppdiskussionerna var autoimmuna sjukdomar och patella luxation.

Lennart Garmer framförde under paneldiskussionen att fördelen med ett centralt register är att det ställer stora krav på vad som förs in samt att det är välverifierat. Att testa all avkomma är onödigt. Man måste beakta att slutsatser dragna på för små material kan vara farliga. Katarakter, som är förhållandevis vanligt förekommande, är i de flesta fall inte så besvärliga. Garmer påpekade att rutinerna för njursjukdomar, som vanligen är allvarigare än

ögonsjukdomar, inte är så bra. Åke Hedhammar, SLU, arbetar med att utveckla nya rutiner för njursjuka samt arbeta för ett snabbare förfaringssätt.

Theres Johansson informerade om att patent på OptiGens DNA-test för prcd-PRA är sökt samt att SKK måste godkänna laboratorerna som skall utföra testerna.

Anna Bentz påpeade att gentestet hjälper till att inte slå ut hela familjer, man kan använda de friska djuren.

Maria Müllersdorf och Anneli Sundkvist, båda CSK/RAS: Återkoppling till RAS

Föredragshållarna sammanfattade hur helgens diskussioner kan användas i RAS-arbetet och gjorde några förtydligande. Nytt hälsoprogram för ögonsjukdomar är under utarbetande. När det gäller HD krävs mer arbete för att kvalitetssäkra resultaten. Samarbete med andra klubbar kan vara en framkomlig väg.

PNP/Renal Dysplasi: För diagnostik och registrering behöver klubben medverka till att bättre och säkrare rutiner utarbetas. Att arbeta för att utökad forskning med syfte att få en gentest är dock en i sammanhanget mycket stor uppgift. De medel som krävs är i storleksklassen miljonbelopp på årsbasis.

När det gäller autoimmuna sjukdomar finns i nuläget ej grund för speciell satsning enligt resultaten av hälsoenkäten och Agrias statistik. Däremot måste ögon-, öron- och svampinfektioner måste utredas mer.

Exteriör: Mer kartläggning behövs. Utbyte med domarkåren kan vara en väg.

Mentalitet: Det underströks att MH endast är ett verktyg för att *beskriva* en hunds reaktioner. Beskrivningen ger ett mer konkret underlag att diskutera omkring än om man inte har någon dokumentation.

Jakt: Grundprov avser att tillgodose breddverksamhet. Grundklass är främst för dem som inte har jakten som huvudintresse, men ändå vill pröva de jaktliga egenskaperna.

Tävlingsklassen är en nivå för dem som vill gå vidare och pröva sig själv och sin hunds förmåga i konkurrens med andra ekipage.

Hans Forsell tackade alla närvarande för två fantastiska dagar och förklarade konferensen avslutad

